مقدمه:

نام انگلیسی نخود Chickpea است و بنام های Gram، Bangal Gram و Garbanzo نیزیاد میشود. نام علمی آن Cicer Arietinum میباشد. فامیل Papilionoideae بوده و از جمله نباتات diploid است و self pollinated میباشد. نخود از جمله حبوبات یا نباتات پلیدار به حساب میرود نخود بصورت عموم بدو صنف بزرگ تقسیم شده است که بنام های دیسی (Desi) وکابلی (Kabuli) یاد میشود، نوع دیسی آن دانه خورد ودارای رنگ سیاه ونصواری میباشد که دارای 16 کروموزم بوده ولی نوع کابلی که دانه کلان داشته و رنگ دانه آن کریمی است.

قرار راپور واندر مسن (Van Der Maesen) خاطرنشان میسازد که نخود دانه کلان که دارای رنگ کریمی بوده از طریق افغانستان به هند برده شده ونام آن اشاره از کابل مرکز افغانستان میباشد، انواع نخودهای اصلاح شده بنام صحت، مدت، فلپ92، فلپ 94 و Flip 03 - 27C نوع مقاوم در مقابل خشکی بوده معرفی گردیده ، امید است سال پیش رو نخود های پر حاصل زمستانی نیز معرفی خواهد گردید.

هدف تحقیق نبات نخود:

در یافت انواع نخود های پر حاصل ، مقاوم در مقابل امراض و آفات و خشکسالی، ترویج نخود های اصلاح شده وزود رس، بخاطر دسترسی دهاقین به انواع نخود های اصلاح شده میباشد، مساعد ساختن زمینه تنوع نباتات برای اتحادیه های تخم وبلند بردن سطح عاید شان، تولید مواد پروتینی نباتی و کاهش سوی تغذی در بین اطفال و بزرگ سالان

اهداف عمده تحقیقات زراعتی می باشد.

خواص نمویی نخود:

خواص نمویی نخود متفاوت بوده از خوابیده تا بلند وهمچنان دارای شاخه های اولی، دومی وسومی می باشد، که توجه بریدرها را بخود جلب می نماید، زیرا رفع حاصل نبات اگربصورت خوابیده ویا به زمین افتاده باشد توسط ماشین مشکلات بیارمی آورد ولی اگر به شکل استاده باشد درو آن توسط ماشین به آسانی صورت میگیرد. گرچی اکثراَ رفع حاصل نخود درحال حاضر در جهان توسط دست صورت می گیرد. که عالیمی بنام پاتل (Patil) درسال 1995 شواهد را نشان داده است که خواص نمویی راست ویا استاده دارای جن های غالب نظر به نوع نمویی خوابیده می باشد. تحت شرایط خوب نمویی ارتفاع قد نبات به 20-45 سانتی متر میرسد، نخود دارای ریشه اصلی بوده که طول آن از 15 -30 سانتی متر میرسد.همچنان دارای تقریباَ 4 قطار ریشه های جانبی میباشد تمام قسمت های نبات دارای مویک ها میباشد. نخود ازجمله نباتاتی است که کشت بیشترآن درمناطق نیمه خشکه وحاره مدنظر گرفته شده است نخود درمقابل رطوبت زیاد خاک، وهوای آبری حساس بوده وتولید گل ومیوه را محدود نموده و امراض مخصوصاَ اسکوکایتا بلایت را بشدت می بخشد از این جهت بعد از سپری شدن باران ها و در موجودیت رطوبت خاک بذر میشود. در ارتفاعات پائین نخود بصورت عموم در خزان و شروع زمستان بذر شده که در بهار رفع حاصل می گردد. ولی درمناطق مرتفع دربهار بذر شده ودر تابستان پخته میشود. نخود درشروع نموی خود به مقدار 15-25 کیلو گرام نایتروجن فی هکتار که معادل 22-55 کیلو گرام یوریا درهکتار میگردد ضرورت داشته که در این صورت 7 – 11 کیلوگرام یوریا در جریب استعمال میگردد.

مقدار تخمریز:

قرار تحقیقات انجام شده مقدار 75 -100 کیلو گرام درهکتار نتیجه بهتر میدهد

تاریخ بذر:

به اساس تحقیقات انجام شده در ولایات گرمسیر از تاریخ 15 عقرب الی 15 قوس و در ولایات سرد سیر در ماه دلو کشت میشود

کود مورد ضرورت:

تجارب نشان داده کود دای امونیم فاسفیت 75 کیلو گرام در هکتار وکود یوریا 35 کیلو گرام در هکتار.

فعالیت های زراعتی

1- آماده ساختن زمین برای کشت:

نخود درخاک های مختلف نموکرده میتواند،عقیده براین است که نخود نبات سخت بوده ومیتواند در زمین ها مرزی یا حا شیه ای که برای نباتات دیگر مانند گندم نامناسب است بروید، احصایه اعظیم تولیدات آن در خاکهای ریگی و مخلوط با ریگ وعمیق صورت میگیرد. pH مناسب برای رشد ونمونخود 6-9 می باشد، خاک های تیزابی که دارای پی اچ 4.6 باشد مرض فیوزاریم ولت را ازدیاد میبخشد. نخود درمقابل نمکیات وتیزابی بودن خاک بسیار حساس میباشد. همچنان نبات نخود درمقابل خاک ضعیف هم بسیارحساس بوده رشد ونمو خوب کرده نمیتواند، ازاینرو درخاک های سنگین احتیاط جدی حین آماده نمودن زمین مدنظر گرفته شود تا خاک تحت بذرنخود بقدرکافی هوا داشته باشد.نخود در زمین هموار کشت گردیده و فاصله های

مختلف بین نبات و بین قطار نظر به ساختمان خاک میباشد.

2- آبیاری:

آبیاری بموقع ومنظم یکی ازعملیات لازم درکشت نخود است. نخودهمچنان از کم آبی متضررمیشود و آب زیاد نیز اثرمنفی بالای حاصل آن دارد. فواصل بین آبیاری نظر به درجه حرارت و اقلیم فرق میکند. درعین حال آبیاری بیشترین اثر مثبت خود را درمرحله گلدهی نبات نشان میدهد.

نخود قادراست آب را از اعماق بیشتر از150 سانتی مترخاک جذب کند، اما بیشترین جذب آن ازعمق 60 سانتی متری خاک که بیشتر ریشه ها درآنجاه متمرکز شده اند، صورت میگیرد. درکشت للمی درمقایسه باکشت آبی نخود ریشه های عمیق تر تشکیل میدهد.

3- رفع حاصل نخود:

با زرد شدن برگهای پایین نخود معمولاً آبیاری باید قطع گردد که علت قطع آبیاری دراین مرحله جلوگیری از ادامه رشد ونموی بدنی نبات گردیده، زیرا نخود دارای رشد نامحدود بوده وادامه گلدهی یکنواخت تولید و رفع حاصل را ازبین میبرد. نظر به تجربه بهترین زمان رفع حاصل نخود هنگامی است که درصورت فشردن دانه نخود در زیر دندان بشکند. بصورت عموم مقدار حاصل در نخود به تعداد پلی، تعداد دانه درپلی و وزن دانه و سایزدانه هم بستگی دارد.

کیفیت نخود درهنگام رسیدن درمقایسه با تعداد دیگر حبوبات سریعترتغیرمیکند. باوجود آنکه دراین دوره مقدار قند کاهش و نشایسته افزایش می یابد. اصولاً هر قدر نخود بزرگتر می شود سخت ترمیشود بنابر این افزایش محصول

باعث کاهش کیفیت آن میگردد.

ذخیره کردن نخود زمانی انجام میشود که رطوبت آن حدود 16

فارم تحقیقاتی دارالامان

فیصد ویا کمتر باشد. بهترین روش برای خشک کردن گذاشتن نخود در جریان هوای آزاد است.

نتیجه ورایتی های معرفی شده از نتایج تحقیقی!

ورایتی هائیکه در نتیجه تحقیق سال های1378-1393 در معرض معرفی قرار گرفته اند قرار دیل اند.

1. ورایتی Sehat-99 ,1350 کیلو گرام در یک هکتار
2. ورایتی Madat-99 ,1400 کیلو گرام در یک هکتار
3. ورایتی Rabat-013 ,1650 کیلو گرام در یک هکتار
4. ورایتی Baghlan013 ,1670 کیلو گرام در یک هکتار
5. ورایتی Flip03-27c ,1700 کیلو گرام در یک هکتار

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی

ریاست تحقیقات تطبیق و توافقی

معرفی نبات نخود و طرز کشت آن

آدرس: ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی، بادام باغ، کابل

ویب سایت: www.aria.gov.af

تهیه کننده: دیپارتمنت اصلاح نباتات صنعتی و پلیدار

تصحیح کننده: کمیته نشراتی ریاست تحقیقات زراعتی

Agriculture Research Institute of Afghanistan